

27.6.2023

LAPIN ELY-KESKUKSEN OHJE KOSKIEN KYTTYRÄLOHEN PYYNTIHANKKEITA

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on vastaanottanut hankeilmoituksen kyttyrälohen pyyntihankkeesta. Tähän ELY-keskuksen vastaukseen on koottu hankkeen toteutuksessa huomioitavat viranomaisohjeet. Ohjeet pohjautuvat Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 832/2023 ja 19.5.2023 päivätyssä asetusmuistiossa sanottuun sekä Luonnonvarakeskuksen 25.4.2023 MMM:lle antamaan lausuntoon.

1. SIVUSAALIIN VÄLTÄMISESTÄ

Hankkeesta vastaavan on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että hankkeessa vältetään kaikin mahdollisin tavoin Atlantin lohen joutuminen sivusaaliiksi ja pyynti kohdistetaan hyvien ennakkotietojen avulla nimenomaan kyttyrälohiin.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hylätä hankkeen, jos hankkeen yhteydessä on otettu saaliiksi lohta ja/tai sen yhteydessä lohen sivusaalis on huomattava.

Atlantin lohen ottamisesta seuraa sanktio (menettämisseuraamus), joka on 3 480 euroa per saaliiksi otettu lohi. Lohen arvosta lajinsa edustajana säädetään kalastuslain 119 §:n nojalla annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (614/2019).

Sivusaaliiksi jääneet lohet on vapautettava välittömästi, ja jos niitä tulee useita, on kalastus lopetettava ja vaihdettava paikkaa. Sivusaaliin vapautuskäsittely tulee aina tehdä asiallisesti.

2. HANKKEEN TOTEUTTAMISESTA ILMOITUKSEN MUKAISESTI

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hylätä hankkeen, jos hankkeen toteuttaminen poikkeaa merkittävästi hankeilmoituksessa annetuista tiedoista.

Hankkeesta vastaavan on tärkeää seurata, että hanketta toteutetaan hankeilmoituksessa ilmoitetun mukaisesti. Mahdollisista muutoksista hankkeen toteutuksessa on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja hankeilmoitusta on tarvittaessa täydennettävä hankkeesta vastaavan toimesta Lapin ELY-keskukselle.

3. TARVITTAVISTA LUVISTA

Hankkeesta vastaavalla on oltava kalastusoikeus alueelle ja paikkakuntalaisen kalastuslupa, joka oikeuttaa kyseisten pyyntimenetelmien käyttöön. Tämän johdosta hankkeesta vastaavan on tullut ilmoittaa tilan nimi ja pyydysyksiköiden määrä.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihde 0295 037 000
www.ely-keskus.fi/lappi

PL 8060, Hallituskatu 3 B PL 115, Kalliokatu 4
96101 Rovaniemi 87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1
90101 Oulu

Muiden hankkeeseen osallistujien tulee lunastaa paikkakuntalaisen vapakalastuslupa, erityisperusteinen kalastuslupa (ulkopaikkakuntalaiset maanomistajat) tai muun kalan pyyntiin tarkoitettu matkailijan kalastuslupa. Mikäli muu osallistuja ei osallistu varsinaiseen kalastukseen, ei lupaa kalastukseen tarvita.

4. PYYNTIPAIKASTA ja PYYNNIN AJANKOHDASTA

Kyttyrälöhen poikkeuspyynnin lähtökohtana on, että kyttyrälöhen pyyntihankkeet on kohdistettu ajallisesti ja alueellisesti oikein tavalla, missä pyynnin kohteena voi olla kyttyrälöhta ja on riittävässä määrin varmistettu, ettei löhta tai muita kalalajeja ole poistopyyntialueella. Ennen pyynnin aloittamista on tarpeen varmistua siitä, että pyyntialueella on merkittävä määrä kyttyrälöhia ja ei ollenkaan tai vain vähäisesti muita lajeja. Mahdollisen pyyntialueen kyttyrälöhitilanteen tarkistamisessa voi hyödyntää mm. veneestä ja rannalta tapahtuvaa tarkkailua tai, mikäli mahdollista, pintasukellushavainnointia.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hylätä hankkeen, jos hankkeen pyyntiaika poikkeaa kyttyrälöhen kutuvaellusajasta tai hanke ei voi kohdistua kyttyrälöheen kyttyrälöhien nousumäärien ollessa hyvin pieniä. Kyttyrälöhen yleisesti tiedossa oleva vaellusaika alkaa juhannuksen jälkeen ja kestää elokuun loppuun.

Kyttyrälöhen kutualueet sijaitsevat lähellä rantaa, matalassa virtavedessä. Tarkentavana ohjeena ELY-keskus toteaa, että pyynnin kohdentaminen kyttyrälöhiin onnistuu parhaiten näillä matalilla virta-alueilla heinäkuun lopulta-elokuun lopulle eli silloin, kun kyttyrälöhen hakeutuminen kutualueilleen on jo käynnissä.

5. PYYNTIVÄLINEISTÄ

Ilmoituksessa on tullut mainita käytettävistä pyydyksistä ja pyyntimenetelmistä. Lähtökohtaisesti pyyntihankkeessa saa käyttää kalastussäännössä ja siitä annetuissa poikkeuspöytäkirjoissa sallittuja pyyntivälineitä. Kyttyrälöhen pyynnissä on kuitenkin tärkeää käyttää vain sellaisia pyydyksiä, joista vahingossa saatu sivusaalis voidaan helposti vapauttaa.

Soveltuvia pyyntimenetelmiä kyttyrälöhen kohdennettuun pyyntiin matalilla virta-alueilla (=kutualueet) ovat mm. ajoverkko, vapakalastus ja olosuhteista riippuen myös seisova verkko. Verkon silmäkoko ja langan vahvuus valitaan kohdelajin (pienikokoisen lohikalan) mukaisesti. Pääasiallisesti pyynnissä pitäisi käyttää muun kalan pyynnissä sallittuja verkkoja.

Sen sijaan kyttyrälöhien vaellusvaiheessa, kesä-heinäkuussa tapahtuva verkko-, pato- ja nuottapyynti aiheuttaisi ennalta arvioiden merkittävän riskin sivusaalille, koska myös lohi ja taimen nousevat samaan aikaan.

6. SAALISKIRJANPIDOSTA JA HANKKEEN RAPORTOINNISTA

Hankkeesta vastaavan on toimitettava raportti hankkeesta yhden (1) kuukauden kuluttua hankkeen päättymisestä Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle. Raportissa on eriteltävä toteutuneet pyyntipäivät ja päivittäin saaliiksi jääneiden kyttyrälöhien sekä sivusaaliiksi jääneiden ja vapautettujen lohien määrä.

Kyttyrälöhen pyyntihankkeista raportointi on katsottu tärkeäksi, jotta kyttyrälöhen torjuntatoimien tehokkuutta ja sivuvaikutuksia voidaan arvioida ja toimintaa kehittää edelleen. Kyttyrälöhen kohdennettua pyyntiä ei ole harjoitettu laajasti aiemmin, mistä syystä tiedon kerääminen tulevia vuosia varten on tärkeää.

7. KYTTYRÄLOHISAALIIN HÄVITTÄMISESTÄ

Tenojoen vesistön kalastussäännön 31 §:n mukaan saaliiksi jääneet kyttyrälohjet on välittömästi otettava hengiltä.

Pyyntihankkeesta vastaavan tulee huolehtia siitä, että saatu kyttyrälohisaalis käsitellään asianmukaisesti joko ravinnoksi tai hävitetään niin, että siitä ei aiheudu häiriötä.

Kuolleiden kalojen hävittämisestä tulee olla yhteydessä kyseisen kunnan ympäristöviranomaiseen. Kalojen hävittämisessä vaihtoehtoja voivat olla hautaaminen tai kuljettaminen asianmukaiseen jätteiden vastaanottoaikkaan.

Luonnonvaraisten vesieläinten raadot voi hävittää jätehuollon kautta, kun on varmistettu paikan vastaanottomahdollisuus eikä kalojen epäillä kuolleen lakisääteisesti vastustettavaan eläintautiin. Jos tällainen tauti todetaan tai sitä epäillään, huolehtivat eläinlääkintäviranomaiset raatojen hävittämisestä. Muussa tapauksessa useimmiten se, johon haitta kohdistuu, joutuu itse huolehtimaan hävityksestä.

Hautaamisessa muista nämä:

- Hautaa vähintään 1 metrin syvyyteen
- Kysy maanomistajan lupa hautaamiseen
- Älä hautaa pohjavesialueelle, vedenottamon suoja-alueelle, rannalle, tulvanalaiselle alueelle tai vesistöön viettävään rinteeseen
- Hautaa vähintään 250 metrin päähän kaivosta
- Älä hautaa jätesäkissä tai muussa maatumattomassa pakkauksessa
- Lisätietoja voi kysyä kunnan ympäristöviranomaiselta, Ruokavirastosta tai ELY-keskuksesta (Ympäristö- ja luonnonvarat yksikkö)

Kalatalouspäällikkö, vs.

Maare Marttila

Lakimies

Elias Rauhala